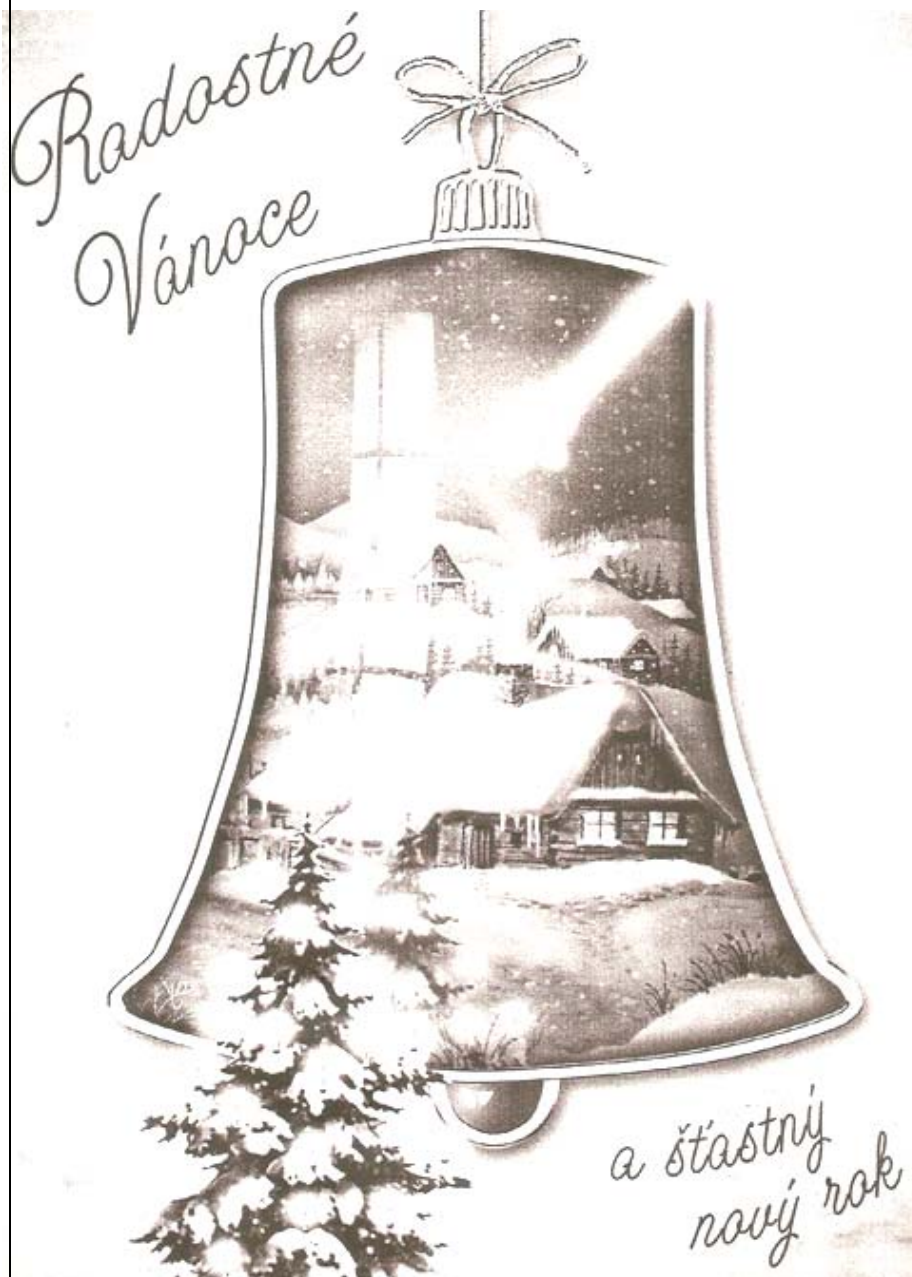

noviny Krakovan a Božce

Číslo 60
prosinec 2008
vydává OÚ Krakovany

Obsah čísla

Slovo starosty 2-4
World carp classic 4-5
Obecní knihovna Krakovan 6
Když přijde čas vánoční 6-8
Potřebují naší pomoc 8-9
Ves Božec 9

Ochutnávka 9-10
Podzim 2008 10-11
Setkání seniorů 11
Zahradkáři v r.2008 11-12
Pranostiky 12-13
Nejsme tady sami 13-17
Evidence obyvatel 17

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

V neděli 30. listopadu začal advent, který je předzvěstí nejkrásnějších svátků v roce. Vánoční svátky se nezadržitelně blíží a kromě jiného nás nutí k zamyšlení a bilancování. Bilancování je i obsahem značné části mého článku v tomto vánočním vydání *Novin Krakovan a Božce*. Chci Vás seznámit s náklady na výstavbu domovních vodovodních a kanalizačních přípojek, s opravou místních komunikací a s výstavbou infrastruktury v dolní části obce. V neposlední řadě vás budu informovat o žádostech o dotace na výstavbu vodovodu v Božci a rekonstrukci mateřské školy. Začneme však náklady na výstavbu domovních vodovodních a kanalizačních přípojek v roce 2008. Na výstavbu 87 ks domovních vodovodních přípojek bylo v letošním roce vynaloženo 1 484 771,50 Kč a na výstavbu domovních kanalizačních přípojek 631 266,50 Kč. Celkem bylo na výstavbu domovních vodovodních a kanalizačních přípojek vynaloženo k 20. 11. 2008 2 172 074 Kč. Do konce roku tyto náklady po vyfakturování provedených prací vzrostou cca o 800 000 Kč. Z výše uvedeného vyplývá, že v letošním roce pohltí náklady na výstavbu předmětných přípojek přibližně 40% rozpočtu obce. Dále z výše uvedených čísel vyplývá, že obec v letošním roce bude dotovat výstavbu jedné domovní vodovodní přípojky v průměru částkou ve výši 20 261 Kč. Dotace na výstavbu domovních

vodovodních a kanalizačních přípojek je občanům poskytována na základě usnesení zastupitelstva obce. ZO rozhodlo dotovat výstavbu domovních vodovodních a kanalizačních přípojek i v roce 2009. Co říci k této problematice na závěr. Díky tzv. solidárnímu systému platí stočné i občané, kteří nejsou přímo napojeni na kanalizaci. Na druhé straně jim obec dotuje výstavbu nejenom domovních kanalizačních, ale i domovních vodovodních přípojek. Ekonomický přínos tohoto řešení pro každou domácnost si jistě každý občan spočítá sám.

Nyní přejdu k opravě místních komunikací. Na podzim letošního roku obdržela obec dotaci od ministerstva financí na opravu místních komunikací ve výši 3 000 000 Kč. Obec se na opravě spolupodílela částkou ve výši 317 000 Kč. Uvedená dotace umožnila obci opravit následující místní komunikace:

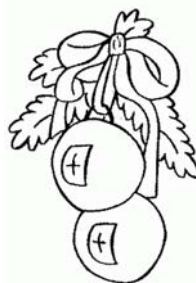
- ulici „zlodějskou“ od domu p. Rejřka k domu p. Jareše
- kruhovou ulici v bývalém sadě
- ulici k bývalé řepné skládce – od domu pí. Malinové k domu p. Šarma
- ulici na bývalé Rohlíkově zahradě – J. Drábek a spol.
- ulici od domu pí. Černé k domu pí. Piskačové

Před opravou uvedených komunikací byla v předmětných ulicích dokončena výstavba domovních vodovodních a kanalizačních přípojek.

V rámci opravy místních komunikací byl zhotoven i chodník od vjezdu do truhlárny p. Hrubého k ulici bývalé řepné skládky. Výstavba tohoto chodníku způsobila poměrný rozruch, a proto několik vět na vysvětlení. Projekt opravy místních komunikací byl zpracováván v době prodeje bývalé řepné skládky p. Hrubému a vycházel z předpokladu, že p. Hrubý dříve či později celý svůj pozemek oplotí. Oplocení pozemku bývalé řepné skládky by okamžitě znemožnilo občanům z Lhotecké ulice přístupu na silnici k Hlavečníku, protože cesta mezi sušárnou a hranicí pozemku p. Hrubého byla poničena při výstavbě kanalizace a čerpací stanice. Vzhledem k případnému přejezdu vozidel přes čerpací stanici a možnosti jednoduché údržby kanalizace nedoporučil projektant vybudovat na této cestě zpevněnou asfaltovou komunikaci. Naopak jeho snahou bylo umožnit chodcům, cyklistům a maminkám s kočárky přístup z ulice k bývalé řepné skládce na silnici k Hlavečníku, protože v opačném případě by museli obcházet celou lokalitu přes křižovatku u pošty. Dalším důvodem výstavby chodníku byly dotační podmínky. Obec obdržela dotaci pouze na opravu zhruba 1/3 komunikací. Z tohoto důvodu zařadila do opravy v letošním roce pouze komunikace s vybudovanými páteřními rozvody pitné vody a splaškové kanalizace. Dle rozpočtu opravy komunikací zpracovaného projektantem bylo zřejmé, že do vyčerpání dotace zbývá malá rezerva umožňující provést pouze výstavbu chodníku. Po projednání této záležitosti v ZO jsme žádali MF jako poskytovatele dotace o povolení vybudovat chodník v jiné lokalitě. Konkrétně od domu p.

Vytlačila k bývalému kinu. Poskytovatel nám jasně sdělil, že pokud neprovedeme práce v souladu s projektem a stavebním povolením, bude se jednat o porušení dotačních pravidel a celou dotaci ve výši 3 000 000,- Kč budeme muset vrátit. V současné době probíhají na chodníku závěrečné práce, které propojí na jedné straně chodník s vjezdem do truhlárny p. Hrubého a na druhé straně s ulicí k bývalé řepné skládce včetně zadního vjezdu do bývalé sušárny. Zkrátka někdy jsou i věci zdánlivě jednoduché velmi složité.

Od opravy místních komunikací přejdu k výstavbě infrastruktury na stavebních pozemcích v dolní části obce. Na výstavbu části infrastruktury na stavebních pozemcích pod domem p. Trojana obdržela obec dotaci od MMR ve výši 2 000 000,- Kč. Uvedené prostředky byly využity k výstavbě dešťové i splaškové kanalizace a z části k výstavbě vodovodu. Ostatní inženýrské sítě budou v souladu s dotačními podmínkami a potřebami obce zhotoveny v letech 2009 – 2010. Uvedená lokalita se skládá z 12 stavebních parcel na pozemcích obce a ze 7 stavebních parcel na pozemcích V. Tichého. Případní zájemci o stavební parcely z řad občanů Krakovan a Božce si můžou koupit stavební parcelu prakticky ihned. Bližší informace jsou k dispozici na OÚ.

Na výstavbu kanalizace v centrální části obce se nám bohužel v letošním roce nepodařilo získat dostatek vlastních finančních prostředků a z tohoto důvodu nebylo možné akci realizovat. Naopak zprovoznění čerpací stanice na dolní návsi je před dokončením. Od výstavby infrastruktury přejdu nyní k žádostem o

dotace.

V říjnu podala obec na SZIF (spadá pod ministerstvo zemědělství) žádost o dotaci na výstavbu vodovodu v Božci. Žádost o dotaci na výstavbu kanalizace v Božci bude podána v roce 2009. V letošním roce podmínky pro přidělování dotací

neumožňovaly vzhledem k malému počtu obyvatel Božce podat obě žádosti souběžně. V případě kladného vyřízení žádosti bude výstavba vodovodu v Božci realizována již v roce 2009. V listopadu letošního roku podala obec žádost o dotaci z ROP Středočeského kraje na rekonstrukci mateřské školy. V případě kladného vyřízení žádosti bude rekonstrukce mateřské školy provedena v letech 2009 – 2010. Od investičních záměrů se vrátím zpět k bilancování.

Velmi dobře vím, že investiční akce realizované v posledních letech Vám znepříjemňují život a ruší Váš klid. Bohužel toto období se nedá přeskočit. Z tohoto důvodu Vás prosím o toleranci. Vaše trpělivost a tolerance nám velmi pomůže při realizaci výše zmíněných akcí.

Vážení spoluobčané, dovolte mi, abych Vám závěrem popřál příjemné prožití Vánoc a mnoho zdraví a štěstí v novém roce.

Josef Polák

World carp classic 2008

Se svým kolegou Petrem Sedlářem jsme se již čtvrtým rokem zúčastnili české Carp ligy. Carp liga je třídní kaprařský závod, který je rozdělen do čtyř kol během jednoho kalendářního roku. Podstatou těchto závodů je za víkend nonstop lovu nachytat co nejvíce kg

bodovaných kaprů (kapři nad tři kg). Závodů se účastní dvoučlenné týmy z ČR a Slovenska. Jednotlivá kola se chytají na vybraných, převážně soukromých revírech V Čechách a na Slovensku. Po odchytní čtyř kol se vyhodnotí výsledky. Vítězem se stává to družstvo, které má nejlepší součet umístění. Hlavní cena pro vítězný tým je startovné na World carp classic (což je mistrovství světa v lovu kaprů).

Letošní rok se na nás usmálo štěstí a po dvou druhých místech z minulých ročníků se nám povedlo zvítězit... Tím pádem jsme měli tu čest reprezentovat Carp club, ale vlastně i celou ČR na letošním Mistrovství světa ve Francii. Závod se konal na jezeře Lac de Madine v termínu 1. – 8. 9. 2008. Jezero se nachází poblíž slavného města Verdun. Vždyť kdo by alespoň jednou v životě nezaslechl rčení "to bylo ran jak u Verdunu". Víím, že tu v okolí během 1. Světové války proběhly boje, ale teprve z místního památníku jsme se dozvěděli ta otřesná čísla Evropské historie. Padlo tu i mnoho Československých legionářů, ale nejvíce ze všech Američanů: 550 000 a 110 000 Francouzů. Než se vrátím k rybám, tak ještě jedno číslo. Vystřelil o se tu 3 300 000 dělostřeleckých granátů a šrapnelů. Hrůzná představa, že jsme uprostřed toho...

Závodů se zúčastnilo 128 dvoučlenných týmů ze 37 států světa a téměř všech světadílů. Trochu k pravidlům a organizaci. Chytá se nonstop, každá dvojice celkem na 4 pruty. Smí se zavázat do maximální vzdálenosti 200 metrů od břehu. Krmit se může vším kromě živých nástrah. Oficiálním jazykem je Angličtina, ale tu Francouzi příliš neakceptovali, a tak jsme se nejčastěji domlouvali rukama – nohama. Celé jezero (1100ha) bylo rozděleno do 8 sekcí

s 15-18 chytacími místy. Každá sekce byla pojmenována podle sponzora, který ji sponzoroval.

31. 8. 2008 po slavnostním ceremoniálu a večeri došlo na losování. Dvojice rybářů v předem určeném pořadí chodili na podium a tam si z osudí vytáhli místo na kterém trávili následující týden. My jsme si vylosovali místo v sekci Indylina 7. Na první pohled se jednalo o slušné místo. Vzhledem k tomu, že nebylo přístupné autem, tak jsme se museli nechat převést pořadatelé na parníku.

1. 9. 2008 v 14:00 hod. byl za mohutného ohňostroje odstartován samotný závod. Nebudu rozepisovat jednotlivé dny, ale shrnu to tak, že se nám za celou dobu povedlo chytit jen pár cejnů (ti se nehodnotili, pouze kapři). Jediného kapra, kterého jsme měli na prutu, se nám nepodařilo vytáhnout. A tak jsme asi jako 75% zúčastněných týmu na konci zůstali bez bodované ryby. Z vítězství a prémie cca 500 000,- se nakonec radovali Angličané Andrew Judd a Peter Truckle kteří nachytali celkem 140,6 kg. Největší chycený kapr vážil 23,7kg.

I přesto, že se nám nepovedlo chytit žádného bodovaného kapra, tak jsem nesmírně rád, že jsem se mohl zúčastnit tak významné akce. Jako suvenýr nám zůstanou vzpomínky a fotografie s nejnámějšími světovými kapraři.

Na závěr poděkování všem sponzorům, bez kterých bychom se tohoto klání nemohli zúčastnit.

Lukáš Dostál

Obecní knihovna Krakovany

Obecní knihovna Krakovany byla zřízena pod tímto názvem 1. 6. 2002.

V knihovně je celkem 2 847 kusů knižních titulů. Z toho 395 kusů literatura naučná a 2 452 kusů ostatní literatury. Pro veřejnost jsou zde k dispozici 4 počítače s přístupem na Internet s možností tisku.

Knihovnu navštěvuje 42 čtenářů a z toho je 22 dětí.

Knihovna dále nabízí knihy

zapůjčené Městskou knihovnou Kutná

Hora. Třikrát v roce se soubory po 100 kusech vyměňují,

aby zde byly stále nové tituly. Po domluvě je možné objednat i konkrétní titul.

Věřím, že jsou čtenáři s nabídkou knih spokojeni a těšíme se na jejich stálou přízeň.

Světlá Tahadlová

Když přijde čas vánoční.....

Adventem, ne bezprostředními Svátky Vánoc začíná vánoční čas.

Čtvrtou nedělí před Vánocemi začíná Advent. Je to doba postní, kdy se v kostele zpívají RORÁTY – odvozeno od rosy-nebeské.

4. prosince je svátek Svaté Barbory. Málokdo z nás ví, že chudák zemřela mučednickou smrtí, kdy ji vlastní otec dal setnout hlavu, ale před tím ji věznil ve věži a to v roce 287 našeho letopočtu. Barča je patronka havířů, kanonýrů, zedníků a architektů.

Dnes nám zbyl zvyk, že děvčata ale i my vdané, co si budeme povídat, trháme třešňové větvičky, a čekáme, že nám do Vánoc rozkvetou. Původně větvičky za soumraku řezala svobodná děvčata, dala do

vody na teplé místo a zalévala prskáním vlastních slin. Rozkvetla li již šestý den, znamenalo to, že šestý měsíc příštího roku bude pěkný. Důležité bylo, jakým směrem se větvička natočila, tam byl totiž k nalezení ženich. No vidíte co dovedou sliny!

6. prosince máme Mikuláše. Tato postava je ve východních církvích nejdůležitější hned po Bohu. V Evropě je mu zasvěceno 850 kostelů.

Biskup Mikuláš zachraňoval lidi před hladem a dívky před vstupem do nevěstinců. Ve středověku vodili studenti v den sv. Mikuláše po Praze obrovský maskovaný průvod nazvaný bláznivý biskup. Opilí a vystrojeni za dionýzovské satiry v kozlí podobě, odtud možná pocházejí čerti, vodili a nabízeli Mikulášovi Mikulášku. Později přibyli smrt a anděl. Z města se tyto průvody přenesly do vesnic, ale až po třicetileté válce.

Další svatý je Ambrož a to je 7. prosince. V ten den podvečer pobíhal v černé špičaté čepici, bíle oblečený a s koštětem. Rozdával cukroví, ale jen u kostela.

A máme tu Lucii. Lucky ještě dnes v podvečer třináctého prosince obcházejí, hlavně na Valašsku, bíle oděné a tajemné. V ten den ženy nesmějí příst. Lucky ometaly domy husí peroutkou. Bývaly často i zlé a nikdy nedávaly dárky. Je označována za ochránkyni před poruchami zraku a hlavně Lucie noci upije a dne nepřidá.

Oslava Vánoc, jako příchod Krista v zimě se ustálila někdy před rokem 800 našeho letopočtu. Nejstarší zpráva u nás je z doby vlády Karla IV. Naši zbožní

předkové tenkrát slavili Štědrý večer originálně - hráli karty o peníze. Arcibiskup Arnošt z Pardubic toto s okamžitou platností zakázal, ale znáte Čechy, zákazy zabraly až v 18. století. Skončili s karbanem a začali hrát Černého Petra.

Půst. Nikdy jsem se ani nepokoušela to držet. Znam se a ty „velký zahnutý zuby“ bych stejně neviděla, i kdybych čekala.

Půst se držel na Štědrý den a odměnou má být vidět zlaté prasátko, to se tradovalo už za dob Keltů, kdy prase bylo kultovní zvíře a vidět ho znamenalo štěstí, bohatství a hojnost. V době Keltů má svůj původ i jmelí. V té době se s ním posvátně čarovalo. Dnes se pod ním alespoň líbáme.

Betlémy se k nám šířily z jihu Evropy v druhé polovině 16. století. Narození Krista bylo přesazeno do středoevropského prostředí a doplněno o žánrové obrázky z venkova. Jesličky se vystavovaly v kostelech, ale císař Josef II. zakázal jesle v kostelech vystavovat a tak si lidé začali vystavovat jesle doma. Tvořili je ze dřeva, vosku, chleba, kukuřičného šustí i z papíru.

Betlémská hvězda, o té se vyprávělo v prvním století našeho letopočtu. Poprvé byla ale namalována až v roce 1301 pastýřem ovcí. Námět se rychle ujal a bez Betlémské hvězdy se neobejdeme.

Vánoční stromek, tak to je mladík. První zprávy o něm jsou v Evropě až z počátku minulého století a kdo ví, odkud vůbec přišel. Nemá žádnou spojitost se starými pohanskými kulty ani s Ježíškovým narozením. Je zcela novodobým, ale určitě nejhezčím projevem Vánoc.

Jistě máte každý z nás alespoň něco malého, co patří k adventnímu zdobení našich domů a bytů. Každý máme jiný vkus. Každému přejme, co se mu líbí. Jde přeci o to, abychom se svátečně naladili a těšili se na prožité chvíle s rodinou, dětmi, rodiči, přáteli, ale i s lidmi, s kterými se setkáváme v běžném životě.

Na chvíli se zastavit v té naší uhoněné a jistě i nelehké době, užít si tu kouzelnou atmosféru Vánoc, kterou si každý z nás nese z dětství a našim milovaným dětem vytvořit tu atmosféru, na kterou budou vzpomínat za pár let stejně jako my, s náznakem dojetí, radosti ale i smutku.

Tak nám všem ŠŤASTNÉ A VESELÉ!!!

Douděrová

POTŘEBUJÍ NAŠI POMOC

Každý, kdo má zahrádku, třeba jen malou, pochopil, že především jí ožívají ptáci. Ti v ní mají nezastupitelné místo a význam. Působí klidně na vědomí člověka svým způsobem života, vybarvením peří a mnozí na jaře lahodným zpěvem.... Avšak ptáci na zahradě mají i význam ekologický a tím i ekonomický. Bude-li nám hnízdit v budce párek sýkor koňader, zachrání od hmyzích škůdců 40 ovocných stromů bez chemie (jedna sýkora spotřebuje denně až 15 g hmyzu). Pár rehků domácích, které velmi často na zahradě můžeme vidět, krmí svá mláďata hmyzem až 500x denně. Jedna vlaštovka pochyťá za léto až jeden milion kusů hmyzu.

S příchodem podzimu se však počet ptáků v přírodě snižuje. Většina ptáků u nás hnízdících se stěhuje za potravou do jižních oblastí Země. Některé severoevropské a východoevropské druhy k nám přilétají, protože v jejich domovině při velké sněhové příkrývce a silných mrazech se nedostanou k potravě. Nedostatek potravy nutí část přezimujících opeřenců toulat se krajinou. Proto můžeme v zimě spatřit na městských zahradách ptáky polí a lesů.

Při velké sněhové pokrývce, silných mrazech a nedostatku přirozené potravy přistoupíme k příkrmování.

K příkrmování ptáků nikdy nepoužíváme zbytky potravin z kuchyně, solené, čerstvé nebo plesnivé pečivo. Nejlepší je semeno a usušené plody různých rostlin! Zrnožravým ptákům dáváme do krmítek slunečnici, jáhly,

proso, lesknici, rýži, pohanku, čumízu a podobně. Nezapomínáme ani na lůj. Ten zavěsíme na drát nebo pevný provázek a zavěsíme do stínu.

Nezapomeňte, že i ta nejmenší zahrádka je vždy místem setkávání člověka s přírodou.

J. Rambousek

Ves Božec

Co je písemně doloženo o obci Božec?!

Ves Božec se poprvé připomíná v roce 1371, kdy náležela Čeňkovi z Kosic. V letech 1406 - 1424 se připomíná Jan Korček z Božce. Příslušníci tohoto rodu vlastnili ves pravděpodobně po celé 15. století. Po několika změnách získal Božec roku 1552 s dalšími třemi vesnicemi Jan Klusák z Kostelce, který z nich vytvořil nový statek Radovesnice.

Součástí tohoto statku zůstal Božec až do roku 1590, kdy po smrti Ondřeje Klusáka z Kostelce si jeho synové rozdělili

otcovský majetek a Božec připadl jako samostatný statek Janu Oldřichu Klusákovi. Ten zde asi vybudoval tvrz a před rokem 1602 postoupil Božec svému bratru Mikuláši Klusákovi, který téhož roku postoupil Božec dalšímu bratru Albrechtu Jiřímu Klusákovi, teprve při této majetkové směně se zde poprvé připomíná tvrz. Albrecht Jiří prodal roku 1607 ves Božec s tvrzí a dvorem císaři Rudolfu II., který tento statek připojil k poděbradskému panství.

Po roce 1607 tvrz zpuskla a zanikla. V písemných pramenech se již nepřipomíná. Nezachovaly se z ní žádné stopy, takže nelze ani určit, kde přesně stávala.

J. Rambousek

Ochutnávka

Český červený kříž pořádal tradiční předvánoční ochutnávku domácího pečiva slané i sladké, salátů a jiných dobrot. Ochutnávka se konala 15. listopadu 2008 v pohostinství u Rohlíčků. Sešly se

členky i nečlenky červeného kříže, rozdaly si dobroty, předaly recepty, poseděly a popovídaly o předvánočních přípravách a úklidu a s nimi spojenými veselými historkami.

Touto cestou přeje Český červený kříž v Krakovanech všem obyvatelům krásné prožití svátku vánočních, klid a pohodu a hlavně hodně zdraví do dalšího roku 2009.

Pozvánka:

V prvních měsících každého roku pořádají aktivně činné spolky v Krakovanech plesy v roce 2009 to bude:

3. ledna 2009 pořádá ples - sbor dobrovolných hasičů

14. února 2009 pořádá ples - sportovní klub

14. března 2009 pořádá ples - český červený kříž

zveme všechny obyvatele Krakovan a jejich známé z blízkého i dalekého okolí, kteří rádi tančí, aby se přišli do pohostinství u Rohlíčků pobavit.

Kašíková

Podzim 2008

1) Úvod podzimní sezóny nevyšel našemu A-týmu podle představ. Z prvních 3 zápasů jsme nedokázali vytěžit ani bod a se skóre 1:8 se ocitli až na chvostu tabulky. Zlom přišel ve vloženém kole, které se hrálo ve středu, kdy jsme jasně porazili Ovčáry a nastartovali tak šňůru 7 zápasů bez prohry, když jsme hlavně porazili doma jednoho s adeptů na postup – Veletov. Dále se nám po několik letech podařilo zvítězit v Libodřicích a na Pašince. Sérii nakonec přerušil až souboj na půdě Červených Peček, v té době druhého celku tabulky. Soupeři jsme byli rovnocenným soupeřem,

ale nakonec rozhodla větší kvalita kádru domácího mužstva. V podzimní tabulce tak nakonec patří našemu mužstvu 6. příčka s bilancí 6 výher, 2 remízy, 5 proher a aktivním skóre 35:27. Mezi nejlepší hráče podzimu lze zařadit Žižku, Nerudu a Tluchoře. Poslední dva jmenovaní se spolu dělí o vedoucí příčku v tabulce střelců. Oba dali 10 branek.

2) B-tým se po podzimní části soutěže drží na 5. místě se čtyř bodovou ztrátou na první tým, kterým jsou Sendražice. Do týmu se podařilo zapracovat 2 nové hráče, kteří přišli z dorostu a to Vojtíška a Gemzu, který je u nás prozatím na hostování.

- 1) Dorostenci se již několikátou sezónou drží na špici své soutěže, i když s velkou ztrátou na vedoucí tým. Příslibem jsou výkony několika hráčů, kteří se mohou v příštích letech prosadit do našich prvních dvou mužstev.
- 2) U našich nejmladších probíhá postupné doplňování hráčů, kteří budou opět patřit na špici okresního přeboru. Momentálně se nacházejí ve středu tabulky bez šance bojovat

o první místo, ale ani nejsou v ohrožení sestupu.

T. Bubeník

SETKÁNÍ SENIORŮ

Ve čtvrtek 27. 11. 2008 v 16 hodin se uskutečnilo jako již tradičně adventní setkání důchodců v sále pohostinství U Rohlíčků. Letos se dostavilo přibližně 40 seniorů. Přítomné přivítal starosta p. Josef Polák a předal slovo žákyním krakovanské ZŠ, které za vedení paní učitelky zahrály a zazpívaly pásmo lidových písní. Na závěr potěšily babičky a dědečky i několika koledami.

Poté své taneční umění předvedl David Mátl s partnerkou a mohli jsme posoudit, jak se v této krásné zálibě od loňska

zdokonalili.

Po skončení předtančení pan starosta krátce zhodnotil dění v obci v uplynulém roce, zejména se zabýval výstavbou kanalizace a vodovodu včetně finančních objemů, až by to v nezasvěceném mohlo vyvolat dojem, že se v Krakovanech nic jiného neděje.

Velmi vhod přišlo malé občerstvení v podobě klobás, zákusků a kávy a již spustil p. Svoboda s harmonikářem a vesele vyhrávali. Zábava trvala do půl deváté.

L. Vrabcová

ZAHRÁDKÁŘI V ROCE 2008

Také v letošním roce v naší obci krom jiných fungovala ZO ČZS a přes nemalé a leckdy nepříjemné celospolečenské problémy chystáme svou činnost udržet i v dalších letech.

Již na výroční členské schůzi je hlavní problém naší organizace patrný pohledem do sálu, kde je zřejmé, že většinu členstva tvoří občané seniorského věku, mnohým zdravotní problémy znemožňují účastnit se fungování svazu. Prioritou dalšího období bude tedy doplnit a hlavně omladit členskou základnu. Vyzýváme tímto obyvatele Krakovan a okolí: Přijďte mezi nás, pomozte udržet sounáležitost podobně orientovaných sousedů v této asociální době, ať si naše děti neudělají o počátku

21. století obrázek, že šlo o dobu sobeckého hrabání na hromádku a pobesedování a společenský život na vesnici zůstane zachován.

S tímto souvisí i smutná událost, kdy po dlouhé těžké nemoci, s níž bojoval jako lev za pomoci oddané manželky naše řady opustil dlouholetý jednatel ZO a hlavní tahoun akcí přítel Petříček. Na jeho pečlivou práci budeme s úctou vzpomínat. Přes tento hendikep se zdařilo uspořádat v letošním roce několik akcí. Plný sál hostince U Rohlíčků měl na své přednášce či spíše besedě zahradník pan Hruška. Po skončení jsme si mohli nakoupit sazeničky a květiny v truhlících zdobily má okna celé léto.

Dále proběhl za organizace ZO ČZS oblíbený zájezd za krásami naší vlasti, o kterém již byl v Krakovanských novinách samostatný článek z pera nejmladší členky. V závěru letošního roku nás čeká ještě

schůze, kde se chystají velké změny ve složení výboru a členstva.

Pro příští rok plánujeme opět jarní zájezd a velkou akci – podzimní výstavu, na kterou jste již nyní srdečně zváni.

L. Vrabcová

Pranostiky

Když ještě meteorologové nebyli, lidé si pomáhali jinak- po celý rok dlouhodobě pozorovali počasí a ze svých poznatků si pak dokázali perfektně vyvodit určité souvislosti, postřehli jakýsi řád Matky přírody. Dokázali vypořádat, že například když v lednu přišlo, únor zato přinesl sníh. Díky tomu mohli počasí zhruba předvídat a alespoň částečně ovlivňovat množství a kvalitu úrody. Časem pak tyto poznatky dostaly jistou poetickou podobu, která se mimo jiné také lépe pamatovala, aby se mohla přenášet ze statku na statek, z generace na generaci. Každá pranostika tak samozřejmě měla mnoho podob, ovšem význam byl stejný. V závorkách tedy uvádím jen některé z nich, ty nejhezčí.

Studený a zasněžený prosinec podle pranostik znamená úrodný rok, také časné jaro a o to teplejší léto. Mírný prosinec zas věští mírnou celou zimu, ale tím pádem i neúrodný rok.

Mrazy na **1. prosince** vyhání vodu ze studní (Když mráz na prvního prosince, vyschne nejedna studnice). **4. prosince** prý svatá Barbora přináší sníh a mráz (Svatá Barbora vyhání dříví ze dvora.* O svatě Barboře, ležívá sníh na dvoře.* Po svatě Baruši střež nosu i uší!) a zároveň i počasí

na celý advent (Jaké počasí na svatou Barboru, takové bývá celý advent.). **6. prosince** zas svatý Mikuláš přináší buď sníh (O svatém Mikuláši často snížek prší.) nebo déšť (Svatý Mikuláš splachuje břehy.) - déšť však přinese i tuhou zimu (Když na Mikuláše prší, zima lidi hodně zkruší.). **13. prosince** již má zima vládnout plnou mocí (Když přijde svatá Lucie, najde tu už zimu.) a podle dřívějšího kalendáře platilo, že tento den byla noc nejdelší (Svatá Lucie ukazuje svou moc, neb nám dává nejdelší noc.* Lucie noci upije - a dne nepřidá.). Avšak podle pranostik z dřívějšího kalendáře byla také noc **21. prosince** nejdelší (Na svatého Tomáše nejdéle noc naše.). **23. prosince** vládne krutý mráz (Svatá Viktorie obrázky na okna ryje.). Jasný, hvězdnatý a zasněžený **24. prosinec** zvěstuje úrodný rok (Jitřní jasně a obloha čistá, úroda hojná příští rok jistá.* Na štědrý večer hvězdičky- ponesou vajíčka slepičky.). Také sněžné a větrné Vánoce na **25. prosince** přinesou úrodu (Padá-li na Boží hod vánoční sníh, hodně obilí bude na polích.* Když vánoce obilí stromy sněhem, tak je posype jaro květem.* Když však sněhu na Vánoce není, vynahradí si to zima na jaře.)

Větrný a bouřný **26. prosinec** přinese špatnou úrodu (Když na Štěpána silný vítr bouří, vinař smutné oči mhouří.). **28. prosinec** souvisí s dnem Mlád'átek (Na Mlád'átka když prší, osýpají se děti.* O Mlád'átkách den se omlazuje.) Slunečné ráno a větrná noc **31.**

prosinec nepřeje úrodě vína (Když na Silvestra ráno sluní, v noci prudký vítr zavěje, není na vína hrubé naděje.). Jasná a tichá **novoroční noc** bez deště přinese dobrý rok (Novoroční noc jasná a klidná, bude povětrnost pro úrodu vlídná.). A pokud bude na Nový rok pršet, přinesou

ještě Velikonoce sníh. Pomalé, ale jisté prodlužování dne naznačuje známé pořekadlo: Na Nový rok o slepičí krok. Jinak drůbež bychom na Nový rok vůbec

neměli servírovat, aby nám neuletělo štěstí.

Zima svou proměnlivou náladou dává o sobě vědět, tak ať už je mírná či třeskatá, chci Vám všem popřát krásné vánoce, příjemná slova, příjemné okamžiky, pocity klidu, štěstí a sounáležitosti ve dnech, které nás čekají.

M. Moravcová

NEJSME TADY SAMI

Vždy, když se vracím domů z města, mám v sobě tichou radost z toho, že na rozdíl od tisíců jiných obývám Krakovany, které si stále zachovávají ráz vesnice i přes hrozící znetvoření jakoby domky v satelitním městečku, zcela nevesnický bez humen, zahrad, dvorů a obydlené jen v noci a o víkendy, protože jejich obyvatelé celý den tráví vyděláváním peněz na obří hypotéky. Rekonstrukce stoletého stavení není ani pohodlná, ani ekonomicky výhodná, ale jsem v tomto směru tradicionalista a přesvědčená, že staré způsoby vesnického bydlení mají zůstat v základě zachovány.

O tom jsem však mluvit nechtěla, souvisí to s tématem jen tím, že tahle vesnická stavení mívají velké zahrady a pozemky a jejich majitelé by měli myslet na to, že jsou domovem desítkám „nepotřebných a škodlivých“ rostlin a tvorů.

Jak by tedy měla vypadat zahrada tak, aby nebyla chudá a nestala se travní pouští, ale naopak oázou překypující fascinujícím životem živočichů a rostlin?

Začněme sekáním trávy.

Není pravdou, že "anglický trávniček" nemá na zahradě milovníka přírody své místo. Na místech, kde se často chodí nebo jezdí autem, či si hrají děti má trávniček jistě své místo. Nesmí však pohltit celou zahradu i váš volný čas, který strávíte lopocením za smradlavou sekačkou (volný čas se dá využít daleko lépe i aktivněji). Tam, kde to není nutné, by měla být obyčejná a přece tolik krásná louka, plná kopretin, zvonků, kohoutků, "kominíčků", "bouřky" a dalších překrásných divokých rostlin. Bohužel tolik krásných zahradních palouků už nesmyslná mánie se zahradními sekačkami pohltila. Vypěstovat trávniček zvládne jak vidět na našem bavorizovaném venkově snad opravdu každý, zkuste si však vrátit zpět původní květnatou louku! Sázím na to, že jediným výsledkem bude místo krátce střiženého monotónního trávníku, jen dlouze přerostlý, leč stejně monotónní trávník bez jediného květu (snad vyjma již zmiňovaných sedmikrásek a pampelišek).

Ještě štěstí, že aspoň někde ještě zůstává louka zachována jako zdroj krmení pro králíky, dobytek či koně. Takových chovatelů a tím i luk bohužel ubývá.

Další nepominutelnou součástí zahrady je plot. Zdržím-li se komentáře finančně i na údržbu náročného oplocení drátěným pletivem na zabetonovaných sloupcích z železných trubek, různě vkusných plotových dílců na podezdívce nebo plné zdi výšky dospělého člověka, pak zejména „do polí“ je nejvhodnějším řešením živý plot z dřevin. Pokud použijete pichlavé, ručím vám za to, že jej žádný nezvaný návštěvník nepřekona. Údržba je minimální nebo nulová, náklady ve srovnání s jiným řešením nízké.

Živý plot je pochopitelně živý a pro živočichy příznivější, i když je jen z masově rozšířených zeravů (tují). Pro zahradní obyvatele je však daleko lepší vysázet volně rostoucí živý plot. Ještě lépe je, když použijeme místní druhy dřevin a necháme se inspirovat přírodou. Vhodné dřeviny pro živé ploty jsou tak například divoké svídy, střemchy, kaliny, krušiny, zimolezy, kručinky, maliny, babyky, řešetláky, dřín a celá řada dalších druhů, které nám rostou za humny. Pochopitelně neměli bychom přerýpávat dřeviny vzácné a chráněné či rabovat chráněná území. Opravdový milovník přírody pak neváhá do volně rostoucího živého plotu použít i dřeviny pichlavé jako je hloh, šípek či

trnka, nebo i jedovaté jako třeba brslen, navíc přitom důsledně dbá, aby se jednalo opravdu jen o rostliny z okolí, kvůli zachování místního genofondu.

Stejně dřeviny, které jsme použili do živého plotu, můžeme pochopitelně použít i jinde v zahradě. Podle velikosti zahrady i

cítění majitele můžete pochopitelně vysadit i nějaké divoké stromy (lípa, habr, dub, buk, bříza, borovice, jedle,...) nebo ovocné dřeviny. Nedoporučuji použít kombinaci smrku pichlavého (či ztepilého), obklopený nějakými kultivary jalovce či cypřišku, škumpu a tůje. Když se podíváte na naše

zahrady, tak jistě i vy postřehnete, že tento výběr by se dal označit za národní záležitost...

Pro ptáky i hmyz jsou také bezvadné popínavé dřeviny (zejména třeba břecťan), které je dobré vysadit jak na stěny domu, tak i na staré stromy. Pokud vám uschne jabloň či jiný starý strom, pokud je to jen trochu možné, tak jej nekácejte. Nechte ho porůst nějakou popínavou rostlinou, která ho znovu oživí. Mrtvý strom se stane dalším místem pro život. Svůj domov zde najde spousta hmyzu (například zlatohlávcí či zajímaví nosorožík kapucínek), který bude mimo jiné i potravou pro ptáky a jiné živočichy a ti vám na oplátku pomohou s ekologickou likvidací případných hmyzích škůdců.

Jestliže použijete postřiky, nejen že vaše ovoce a zelenina ztratí jedinou a nejdůležitější vlastnost odlišující je od masové produkce ze supermarketu, ale ještě se ochudíte o milou společnost.

Dalším prvkem vhodným pro zahrádku i podporu života ve vaší zahradě je v zastíněném koutě založit kompost, který poskytuje životní prostředí mnohým bezobratlým živočichům, za kterými sem však zavítají rádi ptáci i třeba ježci.

Zamysleli jste se někdy nad tím, proč se na podzim objevuje tolik ježků v nouzi? Můžeme za to bohužel my, lidé. S blížícím se podzimem začíná úklid zahrad a přitom dochází k nechtěnému ničení ježčích úkrytů pod hromadami větví, sena, ale také třeba stavebního materiálu. Mnoho ježků zahyne poté, co je přejede auto nebo zabije sekačka. Proto buďme při zahradních pracech opatrní a úklid zapomenutých hromad větví nebo cihel nechme raději na pozdní jaro. A necháme-li hromadu větví někde v koutě zahrady nastálo, bude tam k užítku nejen ježkům, ale i jiným drobným zvířecím obyvatelům.

Velmi důležité může být i větší či alespoň menší jezírko (s pozvolným sklonem břehu, žádná zakopaná kád') a opět s našimi druhy rostlin, nejlépe z okolí. Jako přirozený biotop je voda místem výskytu drobného hmyzu i větších živočichů. Stejně tak jako říše rostlinná je i říše živočišná nesmírně pestrá a bohatá. Spektrum živočichů sahá od ptáků přes létající hmyz, mloky, žáby až k rybám. Ironií však je, že z většiny těchto zajímavých tvorů má jemnější část lidské populace hrůzu nebo se jich přinejmenším štítí, takže prosadit pár žab či mloků do zahrady se může stát důvodem tiché domácnosti.

Ať však to novopečený majitel vodní nádrže v zahradě chce či nikoli, za pár dní na hladině a pod ní začne probíhat čilý živočišný ruch. Vajíčka a larvy drobného hmyzu se do vody dostávají spolu s rostlinami, na těle ptáků nebo přiletí sami. Drobní brouci, jepice, vážky, patří k nejrozšířenějším obyvatelům vodních nádrží. Zdržují se jak ve vodě, tak i nad vodou a kolem ní. Pro řadu z nich představuje voda místo jejich larvárního vývoje, ale po vylíhnutí vodu často opouštějí. Hmyz představuje vhodnou potravu pro obojživelníky a ryby pěstované v zahradním rybníčku a ptáky, kteří se v zahradě zdržují.

Negativní vlastnost drobného hmyzu se projevuje při jeho přemnožení: kromě škod na vodních rostlinách způsobených požárem, sáním rostlinných šťáv a odběrem kyslíku jsou zvláště vážky, šídla a potápníci schopni požírat rybí plůdek. Pokud je však jezírko vyváženým biotopem, nejedná se o velké škody.

Z hlediska pozorovatele jsou nejzajímavějšími druhy vodního hmyzu ty, které nemají žábry a nejsou schopny udržet se trvale pod vodou (splešťule, potápník). Většinou se pak vynořují k hladině a vystrkují nad její povrch orgány, jimiž načerpají kyslík, nebo si nesou zásobu vzduchu na drobných tělních štětinách. Nad vodou nejčastěji spatříme vážky, které patří k nejstarším řádům hmyzu a k velikánům hmyzí říše. Hmyz chytají za letu dvěma předními páry noh. Z vajíček snášených do vody se líhnou dravé larvy, které se po několikerém svlékání vyšplhají po stoncích rostlin nad hladinu, kde se vylíhnou.

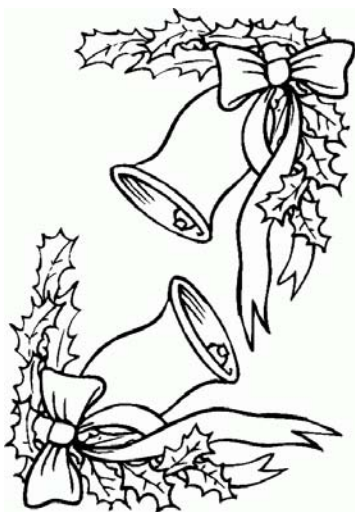
Mezi prvními návštěvníky nově založené nádrže nebude chybět bruslařka. Žije v houfech na povrchu klidných vod, po jejichž tenké povrchové blance se pohybuje nesmírně rychle, elegantně a často i v krouživých pohybech - odtud její český název.

Mezi dravými vodními plošticemi zaujme splešťule blátivá. Její značně nevábny český název odpovídá jejímu vzhledu - vypadá jako shnilý list ležící na dně, pohybuje se velmi pomalu až líně, kromě střelhitých pohybů při chytání hmyzu. Při porušení biologické rovnováhy a škodlivém přemnožení hmyzu zapomeňme na chemickou ochranu. Doporučuje se spíše mechanický sběr a nasazení obojživelníků.

Tím, že se živí hmyzem a jeho larvami, tvoří důležitou součást potravního řetězce a jejich absence může způsobit přemnožení hmyzu.

K "čističům" vodních nádrží patří žáby požírající řasy, larvy, červy a pavouky. Ropuchy vydávají v období rozmnožování libozvučný trylek, kuňky zajímavě houkají, zatímco ozvy rosniček a různých skokanů bývají až nepříjemně hlučné. Vedle různých druhů žab se při troše štěstí můžeme setkat s mloky a čolky. Právě ti jsou v poslední době silně ohroženými druhy. Rozmnožují se ve vodě, zbytek života tráví většinou poblíž vody ve vlhkém prostředí, přezimují v dutinách pod hustší vegetací.

Z okrasných ryb pěstovaných v zahradních nádržích jsou nejrozšířenější zlatí karasi, japonští kapři koi a zlaté formy jelce jesena, kteří tvoří skutečnou okrasu zahradních rybníčků. Často se chovají i v parcích a velkých rybnících. Stříbřité a zlaté formy karasů jsou odolné vůči nedostatku kyslíku. Karasi jsou čilé, neútočné, ovšem stále hladové a proto i všežravé ryby. Chov ryb ve větším měřítku

a pro užitek vyžaduje hlubší znalosti a především dostatečně velkou a hlubokou vodní plochu, proto se mu věnují jen skuteční nadšenci.

Ke skutečnému rybníčku, zvláště v přírodní

zahradě, však alespoň drobná fauna neodmyslitelně patří. Nebraňme se jí. Volně skládané kamenné zídky či alespoň skalku (nemělo by se jednat o sbírku nerostů a minerálů, ale o jeden druh kamene, nejlépe také z okolí) si může vytvořit rovněž každý, neměli bychom

zapomenout ani na ptačí budky či napajedla (pokud se vám na zahradu zmiňované jezírko opravdu nevejde).

Tolik několik rad pro vaši živou zahradu, pokud se alespoň něco pokusíte realizovat nebo to tak už máte, jste patrně vzácná

výjimka. Dnes je tendence asi opačná. Soudím podle nových sousedů a dalších přistěhovavších se spoluobčanů. Postup je takovýto:

1. vysekat všechny stromy. Z ovocných i ty, které jsou v tom nejlepším věku
2. vykloučit všechnu zeleň, která roste živelně; břečťanu mi bývá fakt líto (prý se v něm, ó hrůzo, drží pavouci, pravila jedna paní).
3. vytvořit anglický trávníček a ten sekat zásadně v neděli. Sekačka řve hůř než cirkulárka.
4. zbytek plochy vybetonovat. Je to jako ze žurnálu. Akorát nechápu, proč se v tom případě stěhovat na venkov.

Vytvořte takovou zahradu, která zvířatům nabídne úkryty a hlavně dostatek potravy. Na stříhaném trávníčku rostou jen dva, či tři druhy trav, sedmikráska, případně jetel nebo pampelišky. Proto je zde i žalostně málo hmyzu a zkrátka co se přírody týče, tak žalostně málo všeho.

Začala jsem optimisticky, končím posmutněle. Zdá se, jako bychom zapomněli, že jsme součástí přírody, nikoli jejími vlastníky. Opravdu není nutné každý kousek zahrady využít a obhospodařit. Buďme vděční za náš životní prostor a užívejme si a tvořme krásy světa třeba i finančně nevýhodně, však na tom nikdo z nás není tak zle, abychom nedopadli jako v citátu Henryho Davida Thoreaua, který napsal v knize Walden aneb Život v lesích:

"I v této poměrně svobodné zemi se většina lidí z pouhé nevědomosti a pomýlení tak zatěžuje pochybnými starostmi a zbytečně lopotnými pracemi, že si jemnější plody života ani nemohou utrhnout - jejich prsty jsou na to z nadměrné dřiny příliš neohrabané a

třaslavé. Takový náruživý pracant si jak je den dlouhý nedopřeje ani chvilku na to, aby byl sám sebou; nemůže si dovolit udržovat otevřenější vztah k druhým; jeho práce by na trhu klesla v ceně. Nemá čas být něčím jiným než strojem."

L. Vrabcová

Evidence obyvatel obce Krakovany

Na naši obec, která čítala k 1.1.2008 - 769 obyvatel, máme opravdu čilý ruch na úseku evidence obyvatel. Posuďte sami:

Správních úkonů bylo učiněno k 10. 12. 2008 celkem 57, a to následných:

Přihlášeno k trvalému pobytu:

18 spoluobčanů

Odhlášeno z trvalého pobytu:

18 spoluobčanů

Narodilo se :

6 miminek

Navždy nás opustilo :

10 spoluobčanů

Sňatků v obci :

5 obřadů

Zatím nás tedy je pouhých 765 občanů.

Narodili se:

Štěpánek Pospíchal	Krakovany 128
Lucinka Čábelová	Krakovany 1
Michálek Malina	Krakovany 266
Ondrášek Tahadlo	Krakovany 217
Adámek Černý	Krakovany 254
Toniček Šanc	Krakovany 220

Zemřeli :

Anna Bížová Krakovany 154 – 86let
Vítězslava Kudrysová Krakovany 252 – 84let
Marie Koděrová Krakovany 96 – 83 let
Marie Dostálová Krakovany 71 – 82let
Miroslav Radikovský Krakovany 231- 59let
Marie Pacovská Krakovany 78- 94let
Stanislav Petříček Krakovany 156-79 let
Zdeňka Bočková Krakovany 101- 74let
Marie Kubičková Krakovany 114-84 let
Václav Horák Krakovany 183- 61let

Veselé Vánoce a šťastný nový rok přeje zastupitelstvo obce.

Čtvrtletník NOVINY KRAKOVAN A BOŽCE vydává OÚ v Krakovanech

Redakční rada: J.Polák ,M.Douděrová, L. Vrabcová, M.Moravcová, T.Bubeník, J.Rambousek
L. Dostál, S.Tahadlová.

Grafická úprava: Monika Bláhová

www.obec-krakovany.cz

**Stromy se pod tíhou sněhu sklání,
rybníky přemohla ledová paní,
louky již skryly svou zelenou tvář.
Krajinou line se vánoční zář.**